український католицький часопис

МІСІОНАР

РІК ЗАСНУВАННЯ 1897 № 1 (15) * СІЧЕНЬ 1994

МІСІОНАР
ПРЕСВЯТОГО ІСУСОВОГО СЕРЦЯ

Український католицький часопис

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ!

З радісними святами Різдва Христового сердечно вітаємо шановних читачів "Місіонаря" та всіх дорогих братів і сестер в Україні.

СЛАВІМО ЙОГО!

Редакція "Місіонаря"

Реєстраційне свідоцтво ЛВ — № 122

Підп. до друку 11.02.94. Формат 70x100/16. Друк офс. Папір письм. № 1. Ум. друк. арк. 5,2. Тираж 3000. Зам. 240 . Віддруковано з готових діапозитивів у Жовківській книжковій друкарні., 292310. Жовква, Львівської обл. вул. Василіанська. 8.

Адреса редакції:
м. Львів, 290019,
вул. Б. Хмельницького, 36
Святоонуфріївський монастир оо. Василіян
тел. 72-95-69

ЗМІСТ

Намірення Апостольства молитви на лютий 1
Свята Агафія 2
Різдвяне звернення Папи 3
Папа Іван Павло II навчає 5
Новини Апостольської столиці 7
В Назареті відбулось офіційне відкриття міжнародного Року Сім'ї 9
Фундаментальна цінність 10
Звернення Святішого Отця Папи Івана Павла II 11
«Перебувайте у моїй любові» 13
Н. Гривнак, катехитка
Св. Василій-Єпископ 15
Павло Аллярд
«Коли руйнуються основи, що може праведник зробити?» 17
Кристинопільська Матір Божа 19
Світлана Рабонець
Священник - це твір безконечної любови 23
М. Люїза Маргарет Клярет
15 лютого - Стрітення Господнє 24
Не забути своєї віри 26
о. Ігор Тарасів, ЧСВВ
Скеля 29
о. Йосафат Глуховецький, ЧСВВ
Куток дитини 32

●Передруки і переклади дозволені за поданням джерела.

●Редакція зберігає за собою право виправляти мову і скорочувати надіслані матеріали.

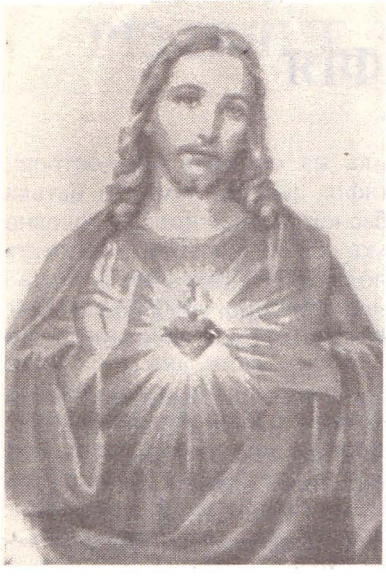

Оце, Серце, що так дуже полюбило людей...

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ.

О, божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміренням, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш в Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії всі свої молитви, справи, слова, думки й терпіння нинішнього дня у винагороду за всі зневаги, образи і кривди завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за святішого Отця Папу римського, за святу Церкву, за навернення грішників і у всіх намірениях Апостольства Молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішній день.

Пресвяте Серце Ісуса і Марії, спомагайте св. Церкву і Україну!

Святий Йосифе Покровителю і Заступниче приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас.

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколає, св. Володимире, св. Йосафате, Заступники України, моліть Бога за нас.

НАМІРЕННЯ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЛЮТИЙ

Загальне: ЩОБ УСІ ЛЮДИ ПОБАЧИЛИ У СВОЄМУ БЛИЖНЬОМУ, ЯКИЙ СТРАЖДАЄ СВІТЛЕ ОБЛИЧЧЯ ХРИСТА.

Місійне: ЩОБ ЗАРАЖЕНІ І НЕВИЛІКОВНО ХВОРІ В НЕРОЗВИНУТИХ КРАЇНАХ, ЗОКРЕМА ЖЕРТВИ СНІДУ, МАЛИ НАЛЕЖНУ ОПІКУ ЯКОЇ ПОТРЕБУЮТЬ.

Наше: ЩОБ ЧЛЕНИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НАСЛІДУЮЧИ ХРИСТА, ПРИОЗДОБИЛИ СВОЇ СЕРЦЯ ТИХІСТЮ, ЛАГІДНІСТЮ І ТЕРПЕЛИВІСТЮ.

ПОКРОВИТЕЛЬКА НА ЛЮТИЙ - СВ. МУЧЕНИЦЯ АГАФІЯ

СВЯТА АГАФІЯ

За часів римського імператора Декія жила на сицилійськім острові, в місті Палермо або Катанії, дівиця Агафія, що від земного батька одержала в спадщині великий маєток, а від Небесного велику красу, а головно дар св. віри. Завдяки тій живій вірі молоденька Агафія так була перейнята святою любовю до Христа, що добровільно посвятила Йому своє дівицтво й вела наче ангельське життя. Для молодих дівчат і хлопців, своїх ровесників, була своєю живою й чарівною невинністю прегарним і дуже милим зразком високого життя.

Царським консулем був тоді на Сицилії поганин Квінтіян, який жадібним оком дивився так на дівочу красу, як і на багатство Агафії, і тільки ждав тієї хвилини, коли зможе Агафію з її красою й маєтком дістати до своїх рук. Сповнити свій лихий задум вирішив Квінтіян негайно, як тільки Декій проголосив свою постанову про переслідування християн.

Коли вояки зловили Агафію, щоб завести її перед Квінтіяна, свята дівча молилося: "Ісусе Христе, Господи всіх речей, ти бачиш моє серце, Ти знаєш мої бажання. Прошу Тебе, щоб Ти один посідав усе, чим я є. Я твоя овечка. Зроби мене гідною перемогти диявола". Дорогою раз-у-раз молилася, щоб Бог подав їй відвагу й силу духа.

Коли вояки привели Агафію перед Квінтіяна, він казав завести її до багатої жінки Афродисії, яка з шістьома своїми дочками провадила дім неморальності; нечесний консул надіявся, що в такому товаристві й Агафія зіпсується і не буде противитися його забаганкам. Та такий план йому цілком не вдався, ба за Божою ласкою невинна дівиця відкинула всі намови Афродисії й її нечесних дочок і серед численних нагод до спокус осталася наче біла лелія, готова кожної хвилини й життя віддати за збереження своєї дівочої невинності.

По місяцеві духовного мучеництва святої Христової обручниці в домі гріху казав Квінтіян привести Агафію на свій суд і пробував залякати її своїми погрозами. Потім, розлючений, що вона нічого не робить собі з тих залякувань, казав бити її й мучити різними муками, а між іншим жорстоко роздушити й відрізати її дівочі груди. Закінчила св. мучениця своє терпіння під час молитви у в'язниці.

При гробі Агафії мали діятися різні чуда. Коли гора Етна на Сицилії стала викидати з себе гарячу лаву й місто Катанія було вже близьким згадати, винесли серпанок св. Агафії і стали обносити його довкола міста; тоді Бог відвернув вогонь і захоронив місто від знищення. Те чудо повторялося кілька разів.

Над гробом св. Агафії поставили гарну церкву, а в Римі Папа Григорій Великий посвятив одну церкву на честь св. Агафії. Під час того посвячення Бог прославив св. Агафію новими чудами. В Україні було поширене вірування, що призивання імені св. Агафії захоронює людей від пожежі. Уважають св. Агафію також за опікунку виливачів дзвонів.

Історія життя й мучеництва, а приклад її постійности в вірі, чистоті й терпіннях потягає до наслідування її геройської чесноти.

РІЗДВЯНЕ ЗВЕРНЕННЯ ПАПИ

«Слава на висотах Богу і на землі мир людям його вподобання».

1. О чудовий обмін! Бог, *став людиною*, дарує нам своє Божество! *ось вістка різдва*, новина Вифлеємської ночі, яка знову лунає в цьому чудовому дні. *Вістка*, яку ще раз Церква передає нам словами Євангелії Луки, посилаючись на пророцтво Ісаї (Лк. 2,10-11; 9,5-6) *Послання* висловлене, притаманною їм мовою, починаючи від Автора Послання до Євреїв (Єв. 1,1-2) до Апостола Івана у вступі свого Євангелія: «І Слово стало Тілом і замешкало між нами» (Ів 1,14) О чудовий обмін! Творець дістає від Діви тіло, *ставши людиною, нам дарує своє божество!*

2. Це стається у Вифлеємі Юдейській. Але все мало *початок в Назареті*, де ангел сповістив Діві що зачне сина і приведе його на світ називаючи його Ісусом (Лк. 1,31) Цю саму вістку потім ангел звістив Йосифові, щоб приготувати його до події Вифлеємської ночі. В Назареті, отже, створилася *сім'я, з якої* прийшов на світ Син Божий, як Син Чоловічий. І в Назареті Ісус жив протягом тридцяти років. *Таїнство Пресвятої Родини.*

3. Завтра, саме в Назареті, урочистою Святою Літургією очоленою Папським Легатом, розпочнеться *Рік Сім'ї*, призначений Церквою в співзвучності з Міжнародним Роком Сім'ї, проголошений Організацією Об'єднаних Націй. Народи світу разом з Церквою дивляться на сімейну установу, *як на майбутність народів - і церковних спільнот.* Вона є природною колискою кожного людського буття. Кожна людина має право втішатися сімейним теплом, і Церква з особливою любов'ю близька до тих, які на жаль, її не мають. Значення сім'ї, так як всього існування, в повноті сприймається тільки на горизонті таїнства. Ніхто не народжується тільки для своїх батьків, ані тільки для світу, як пригадує нам Апостол: «Отож, чи ми живемо, чи вмираємо, ми Господні» (Рим. 14,8).

4. І так, для кожної людської сім'ї Церква сьогодні повторює слова літургії:

«O advirabile commercium» о чудовий обмін. Народжуючись з чоловіка і жінки, Людина стає «живучим тілом» Силою народження між людьми Сина Божого, кожна людина покликана якимось чином стати, у Христі, «духом животворним» (1 Кор. 15,45) *родовід людини переходить, отже, через Різдво.* Людина народжується як людська дитина щоб стати у Христі «дитиною Божою». Втілене Слово, як це нам звіщає Апостол Іван, «дало право дітьми Божими стати» (Ів. 1,12)

5. І якщо ми є дітьми Божими, то ми також брати. Всі. Яка велика відповідальність! Радісна новина Різдва, яка сьогодні лунає у світі, знову вказує заповітний божественний задум: зробити з усього людства одну сильну сім'ю. Браття і Сестри, які тут присутні, чоловіки і жінки доброї волі всіх народів і континентів! Нехай Різдво буде празником прийняття і солідарності.

Нехай відчиняться руки і серця щоб прийняти *іншого*, ким би він не був. Покиньте зброю ті, що нею загрозливо вимахують; подбайте про потребуючого брата ті, хто має надмірні засоби; нехай розшириться в кожній закутині землі простір братерства, розбиваючи перешкоди та етнічні, культурні, політичні та релігійні бар'єри. Різдво, цей благословенний і сімейний день, нехай стане для кожного днем надії і миру.

6. Нехай сіяє на горизонті нашого часу Вифлеємське світло, і нехай втіху і спокій особливо жертвам людських трагедій війни, заслань, голоду, несправедливости, ненависти і страху. Нехай сіяє, оте світло, над страждальним населенням Боснії-Герцеговини, і над просторим регіоном південного - сходу Європи, де насильство без жодного милосердя, старається накинути свої закони. І як не пригадати народи Кавказу, жорстоко мучені братовбивчою боротьбою? Сьогодні не помилувано навіть Африку від негуманної логіки міжетнічних конфліктів, наслідки яких ще далі переносять, наприклад, народи Анголи, Бурунді та Сомалі. Тільки взаємна повага та братерське прийняття зможуть побороти ненависть та ворожнечу.

7. Чи це не є та, дорогі Брати і Сестри, покірна і тиха наука життя яку нам дає Дитятко Ісус, огорнутий ніжністю Марії та Йосифа? До Нього, «Князя Миру» (Іс 9,5), підноситься наша довірлива та благальна молитва. Натхни та підтримай, о божественний Спасителю світа, зусилля тих, які вперто і відважно захищають та будують згоду між одиницями та народами; особливо благослови тих, які стараються скріпити динаміку миру в дорогому нам регіоні Близького Сходу, зокрема Святої Землі, яка вибрана, щоб прийняти Тебе, Бога що став людиною. Дай далекоглядну мудрість та відважну сміливість відповідальним за народи, щоб вони зобов'язалися скеровувати шлях історії до мети справжнього суспільного прогресу. Наповни Твою Церкву, Спасителю світа, відновленою духовною і апостольською силою, щоб зуміла звіщати всім людям і кожній людині Євангеліє спасіння.

8. «O admirabile commercium» о чудовий обмін! Це, дорогі Браття і Сестри, є тією Доброю Новиною; тією радісною вісткою Різдва: правда спасіння людини в Христі. Всім вам, що сьогодні мене слухаєте, тут, на площі Святого Петра і в кожній частині світу, я «звіщаю велику радість» (Лк. 2,10)! *Приймім цю радісну вістку* розповсюджену в тиші Вифлеємської ночі, яка дійшла до нас через XX сторіч історії. Приймімо її разом, і для всіх буде дійсно Різдво!

RV-УВ

ПАПА ІВАН ПАВЛО II НАВЧАЄ

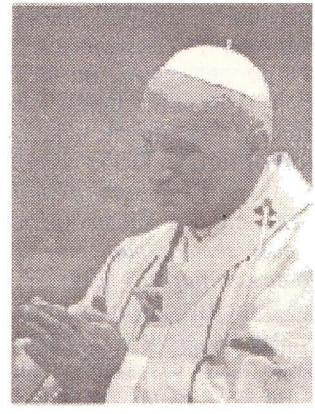

«Світло засяяло» (Іс. 9,1)

Яке світло засяяло серед ночі над Вифлиємом Юдейським? Чи всі бачили його відблиск? Наскільки далеко воно дійшло? *«Були ж у тій стороні пастухи, що перебували в чистім полі й тої ночі стояли на сторожі коло отар. Аж ось ангел Господній їм з'явився і слава Господня їх осіяла й великий страх їх огорнув»* (Лук. 2,8-9).

Отже, світло засяяло в очах і серцях тих пастухів: незвичайне світло і тому їх «огорнув великий страх» (Лук. 2,9). І як не злякатись глибокої ночі?

Те світло звістило новий початок.

Ангел каже: *«Я бо звіщаю вам велику радість... сьогодні народився вам у місті Давидовім Спаситель»* (Лук. 2,10-11). Вифлиєм Юдейський - це місто Давида, розташоване поблизу Єрусалиму і вказане пророками, як земля, яка прийме прихід Месії на світ. Це Христос - справжнє світло, яке прийшло на світ, світло, яке «світить у темряві і не прийняла його темрява» (Ів. 1,5). Тільки очі, освічені вірою, можуть насправді «бачити».

Пастухи, прості і вбогі духом, були першими щасливими свідками народження Спасителя.

Чому саме вони, а не інші жителі Вифлиєму? Чому не ввесь Ізраїль, народ, вибраний Богом? Відповідь знаходимо в євангелії від св. Івана: *«Світло прийшло у світ, але люди більше злюбили темряву»* (Ів. 3,19).

Чи тепер треба дивуватись? Чи можна дивуватись, що люди не бачили світла? Господь Бог покликав увесь народ щоб провістити прихід Месії, але вночі його приходу вибрав тільки деяких, щоб були свідками: вифлиємських пастухів.

Ось, найдорожчі брати й сестри, в цій базиліці св. Петра. Серед нас знаходяться мешканці цього міста та прочани, що прибули з різних країн. Рим завжди був космополітичним містом. Свого часу був він столицею великої імперії, сьогодні - це сучасний центр цивілізації, до якого прибувають люди із найрізноманітніших частин світу. Деякі вже знають Христа, інші Його ще не зустріли. В цю різдвяну ніч немов би всі домовились зійтись сюди.

Свята Літургія, яку відправляємо, одночасно з нами, служиться також і в самому місці народження Месії. Отож, у дусі будьмо присутніми у Вифлиємі Юдейському, в тій землі, яку Бог вибрав на місце народження свого Сина: Свята земля, земля Божого приходу. Після довгого приготування, надійшла нарешті «повнота часів» - Бог виходить назустріч людині у своєму власному Сині.

Це Різдво! Зібрані в цьому святому місці, біля гробу святого Апостола Петра, ми відчуваємо єдність з усіма тими, що у стількох

закутинах світу, беруть участь у цій самій відправі. Так, немов би це «місце» простягнулось на ввесь світ і ті, які тут зібрані, певною мірою представляють країни та народи кожного континенту. Всім ангел несе радісну новину: *«вам народився... Спаситель, він же Христос Господь... звіщаю вам велику радість, що буде радістю всього народу»* (Лук. 2,11.10). Христос народився для кожної людини. Саме це згадує II Ватиканський собор, коли стверджує, що приходячи на світ *«Син Божий певною мірою з'єднався з кожною людиною»* (Радість і надія, 22). Для всіх! Він народився, щоб спасти усіх, у кожній епосі історії.

Пророк розповідає про народ, який ходив у темряві і побачив велике світло. Розповідає про тих, які жили в землі, сповитій темрявою, над якою засяяло світло. Ісая говорить якраз про нас! Літургічні тексти Адвенту часто описують ніч і пустиню. Вони звіщають росу, яка має вчинити урожайною цю пустиню. І ось Свята Літургія цієї святої ночі запрошує до радості усе створене.

«Поле й усе, що на ньому, хай веселяться; радується небо і земля хай веселиться» (Пс. 95,12.11). Ось приходить Той, який *«первородний усякого створіння»* (Кол. 1,15).

Христос - це Господь Історії. Під час свого народження він записаний, згідно із переписом населення імператора Августа. Марія та Йосиф подались з Назарету у Вифлеєм. Той, що народжується цієї ночі у Вифлеємі, повністю входить в історію людини. І, якщо з одного боку, він є Господом, з другого, і одночасно, його прихід назустріч своїм не має нічого спільного із підкоренням. Вже видно, саме в цю хвилину, наскільки він *«применшив себе самого, прийнявши вигляд слуги»* (Фил. 2,7-8). Вже видно в цю ніч, як це применшення становить початок його страстей і смерті на хресті. Він приходить, щоб *«дати себе самого»* (Гал. 1,4). Ось так в історію людини вщеплюється... історія спасіння. Велике світло, яке засяяло в очах вифлиємських пастухів, сьогодні говорить про спасіння тим, які готові прийняти його з простим і покірним серцем.

Звідки приходить світло, яке засяяло у Вифліємі і яке побачили ті бідні пастухи?

Воно приходить з небес. Сяйво, яке розходиться по небозводі, походить від Того, хто скаже сам про себе: *«Я - світло світу»*, світло, яке прийшло, щоб освітити заплутані шляхи людини на землі. Походить від того, який воскресне третього дня, щоб свідчити аж до кінця віків, що Він - це Сонце справедливості, що прийшло просвітити кожну людину яка приходить у світ. Він - це світло! На горі Таворі його обличчя стане ясним немов день, виявляючи світло Божого життя, присутнього у Ньому. У різдвяну ніч це світло бачили тільки пастухи і не вагаючись пішли до джерела, звідки воно походило.

Дорогі браття й сестри, що знаходитесь тут і ви усі, які з нами духовно з'єднані в будь-якій закутині землі, просімо у Господа, щоб бути співучасниками цього світла. Нехай Святе Різдво буде для всіх новим початком. *«Радійте небеса, ликуй, земле»*, але понад усе - радій людино!

Святе Різдво - це свято людини, покликаної Богом до того, щоб у Його предвічному Сині стати дитиною Божою і, таким чином, знайти спасіння. Бог хоче, щоб над народами усіх континентів засяяло світло і щоб усе людство раділо сяйвом істини. Чого більшого може бажати Бог для людини?

Радіо Ватикан: Братовбивча війна в Боснії привела не тільки до численних людських жертв, але також і до систематичного знищення місць культу. За останніх 20 місяців зруйновано понад 600 мечетей і 200 католицьких церков.

■

Радіо Ватикан: Важка економічна криза, ускладнена суворою зимою, привела в Україні до закриття численних шкіл та інститутів, які неможливо опалювати. А у сирітських будинках не вистачає всього: молока, ліків, теплого одягу та взуття. Члени Міжнародної асоціації київських жінок, яку очолює дружина бельгійського посла, вирішили допомогти маленьким сиротам. Вони організували добродійний різдвяний базар, в якому 19 посольств виставило на продаж свої сувеніри. Численні дипломати, бізнесмени, туристи, представники політичного світу України вже відвідали цей добродійний базар. А зібрані фонди допоможуть сотням київських сиріток у віці від трьох до десяти років пережити труднощі цієї зими.

■

Радіо Ватикан: Через Державного Секретаря Ватикану, кардинала Анджело Содано, Папа Іван Павло II надіслав побажання швидкого одужання мерові Відня, Панові Гельмуту Зілку, пораненому в одному із замахів, викликаних вибуховими листами. У побажанні говориться, що Святіший Отець з великим занепокоєнням дізнався про замах, в якому постраждав цей видатний представник Відня та Австрії, захисник людських прав та оборонець знедолених та зневірених.

■

Радіо Ватикан: Мати Тереса з Калькутти, засновниця чернечого згуртування Сестер Милосердної любові, лауреат Нобелівської премії миру, хоч і дуже похила віком та після важкої хвороби, не припиняє своєї активної діяльності. Тепер вона знаходиться у Римі і 6.12.93 її прийняв Папа Іван Павло II. А о 20.00 годині римського часу в актовому залі університету «Ля Сапієнца» вона зустрілась із студентами римських вищих учбових закладів. Темою зустрічі був взаємозв'язок між служінням найубогішим та знедоленим, євангельським милосердям та милосердям, з інтелектуальної точки зору.

■

Радіо Ватикан: - В середу 29 вересня 93 року, Вселенський Архиєрей Іван Павло II на загальній авдієнції продовжував свої катехитичні повчання про священство, зокрема зосереджуючи увагу на священницькому покликанні.

Священство, - сказав Папа, - не є якимсь ремеслом, професією, як усі інші, що їх виконують люди в суспільстві. Священство, як саме слово каже, є «священним завданням», і його вибирається не із соціальних, чи психологічних спонук, таланту чи схильності. Священство є покликом, даром і ділом Божим, що кличе, як заявив Христос до Апостолів: «Не ви мене вибрали, а я вас вибрав і призначив, щоб ви йшли і плід принесли» (Ів. 15,16).

Хоч священицьке покликання, є добро-вільним даром Божим, воно вимагає людської співпраці, передусім, самого покликаного, що, докладно перевіривши всі знаки і добровільно прийнявши, з готовістю повинен піти за цим покликом, починаючи відповідною духовною та інтелектуальною підготовкою.

Далі Папа підкреслив, що згідно з постановою Ватиканського собору, за священицькі покликання відповідальними є християнські громади, сім'ї та учителі: «Обов'язок сприяти покликанням належить до всієї християнської громади, яка повинна це здійснювати, передусім, досконалим життям; найбільше до цього спричиняються сім'ї, що, оживлені духом віри, любови і побожности, стаються немов першою духовною семінарією, а також парафії, в яких бере участь власне сама молодь. Учителі та всі, хто будь-яким способом дбають про освіту дітей і молоді, зокрема ж католицькі товариства, які повинні старатися так виховувати довірену їм

молодь, щоб вона могла розпізнати в собі Боже покликання та піти за ним. Усі ж священики нехай якнайбільше виявляють апостольську ревність у плеканні покликань та нехай своїм власним смиренним, трудящим і радісним життям та взаємною священицькою любов'ю і братньою співпрацею потягають молоді душі до священства».

Папа нагадав столітню традицію і вчення Ватиканського Собору, що священицькі покликання виробляються та утримуються в духовних семінаріях, про заснування і ведення яких особливим способом повинен дбати єпископ. Духовні семінарії є так звані «малі» і «великі». Особливим релігійним формуванням у малих семінаріях плекаються зародки покликання. Окремими студіями у великих семінаріях виховуються кандидати для священицьких завдань.

■

Радіо Ватикан: - Головніші думки повчання Римського Архиєрея у базиліці святого Петра до прочан з Німеччини, Австії, Швайцарії, Голляндії та Польщі, а потім, і залі ісені Папи Павла VI-го до прочан Італії та інших країн світу: «Головним завданням пресвітерів - це освячення людей звіщенням Божого Слова, яким збуджується у серцях невіруючих, а в серцях віруючих скріпляється віра, від якої бере свій початок і зростає збір вірних (Декрет про служіння пресвітерів,ч.4). Тому пресвітери, приймають посвяту від Бога та стають учасниками Христового Священства, у священно служіннях діють немов Його слуги: хрищенням уводять людей Церквою, оливопомазанням приносять пільгу хворим, служінням Служби Божої таїнственно приносять Христову Жертву. Тому свята Євхаристія є джерелом і вершиною усієї євангельської проповіді (там же, ч.5). Таким чином апостольська праця до того й спрямована, щоб усі, що вірою та хрищенням стали дітьми Божими, разом збиралися, серед церкви прославляли Бога, брали участь у жертвоприношенні та й споживали Господню Вечерю (Про св. Літур.,ч.10).

Синод Єпископів у 971 році вказав на небезпеку відокремлення проповіді слова Божого від Святих Тайн, бо такий поділ поділив би саме серце Церкви й став би загрозою для віри. Пєднання Божого Слова із Святими Тайнами повинно здійснюватися, згідно із харизмами кожного пресвітера, бо хто має окремі таланти до проповіді й навчання, той повинен ці таланти використати, як визнає сам апостол Павло, що він був посланий проповідувати Хрисову Євангелію, а не христити (I Кор. 1,14), хоч і не занедбував робити все інше для розбудови християнської спільноти (I Кор. 3, 10).

Треба мати на увазі, що пресвітери є тільки слугами, посердниками в подаванні Божих ласк, сам же Бог є джерелом, як каже собор: Бог - єдиний Святий і Той, Хто освячує. Він же хотів узяти собі з-поміж людей помічників, що слугували б смиренно в ділі освячення (Про Пресвіт. ч.5). Про багатогранне служіння Божому Народові пресвітерів Собор Ватиканський II мовить: Пресвітери, хоч і не мають священства, а у виконуванні своєї влади залежать від єпископів, то однак є з ними з'єднані священицькою гідністю і силою святої тайни Священства на образ Христа, найвищого і вічного Священика, посвячуються, як справні священики Нового Завіту, на проповідування Євангелії, надбання про вірних та виховування богопочитання... Відповідно до своєї частки влади виконуючи уряд Христа Пастиря та Голови, збирають Божу сім'ю, як братію одним навіяну духом, та через Христа в Дусі приходять до Бога Отця (Про Церкву ч.28) Своє завдання пресвітер має виконувати не тільки проповіддю Євангелії й уділюванням Святих Тайн, але також своїм святим життям.

В НАЗАРЕТІ ВІДБУЛОСЬ ОФІЦІЙНЕ ВІДКРИТТЯ МІЖНАРОДНОГО РОКУ СІМ'Ї

26 грудня - в Назареті, Кард. Альфонсо Лопез Трухілльо Президент Папської Ради в справах сімей якого Папа призначив своїм Легатом, в імені Папи офіційно відкрив для католицької Церкви, Міжнародний Рік Сім'ї. В своєму посланні з цієї нагоди Святіший Отець закликає всіх: «Захищатися і підносити цінність сім'ї, представляючи сяючий образ Святої Родини з Назарету, як зразок для всіх сімей на світі».

Перед своїм від'їздом до Святої Землі Кард. Трухілльо дав журналістам Радіо Ватикану інтерв'ю, в якому між іншим, сказав:

«Почин Святішого Отця щоб 26 грудня, з нагоди Празника Пресвятої Родини, офіційно розпочати Міжнародний Рік Сім'ї, надає очевидного значення тому, що представляє для нас Назарет. Назарет вже сам по собі є посланням, що дає сім'ї силу і значення. Якраз з нього всьому світові пропонується зразок досконалої сім'ї. Ісус народжується і зростає в сім'ї. Всі діти мають мати домашнє вогнище. Це їхнє право. Назарет - це звіщення дійсної любови, яка зроджується в убогості, у жертві. Назарет - це проект життя: в суспільстві, яке надає цінності дітям є носієм віри. Назарет - це звіщення Євангелії, а самі сім'ї є носіями Євангелії. Навіть більше, сім'ї, з їхнім свідченням, є тією Доброю Новиною, бо корінь сімейної єдності знаходиться в любові, а джерело тієї любові є Господь.

Папську Делегацію в Назареті супроводить також директор організації «Римські Паломництва» монс. Андреатта, який між іншим сказав: Цього року «Римські Паломництва» будуть пропонувати поїздки-паломництва для цілих сімей, щоб дати можливість всім в родині: батькам, мамам та дітям, зробити разом прощі наприклад до св. Землі, до Люрду, що у Франції та до Фатіми в Португалії. Це робиться, щоб дати їм можливість знову нав'язати контакти в сім'ї, щоб разом молитись, їхати, наново обговорювати спільні проблеми та поділитись радощами. Сьогодні сім'я живе немов у готелі, повертається батько з роботи, а виходить син, приходить додому мати, виходить з дому дочка. Навпаки на прощі, в поїзді, автобусі, чи в літаку, в Божому храмі сім'я з'єднана і переживає чудові хвилини спільного буття разом. Думаю, що основне, яке треба пропонувати нашим християнським сім'ям - це конкретний приклад як має виглядати християнська сім'я. Найкращий приклад - це ж Пресвята Родина з Назарету, де П.Д. Марія, св. Йосиф та Ісус жили своє людське і понад усе - своє духовне життя, показали всім, що означає любити одні одних, що означає поважати одні одних, що означає вести в сім'ї діалог. Святіший Отець бажав розпочати Міжнародний Рік Сім'ї в Назареті, бо це якраз там, знаходиться маяк для всього світу, звідти приходить оте світло, яке кожній сім'ї дає приклад Пресвятої Родини з Назарету».

ФУНДАМЕНТАЛЬНА ЦІННІСТЬ

«Відправою урочистої Св. Літургії, очоленої 26 грудня в Назареті Папським Легатом, кардиналом Трухілльо, католицька Церква започаткувала **Рік Сім'ї**, запрошуючи всіх своїх дітей до молитви і роздумів». - Такими словами Папа Іван Павло II розпочав учора опівдні звернення до віруючих, перед проказуванням молитви «Ангел Господній». - Вона це робить у співзвучності з ініціятивою Організації Об'єднаних Націй на 1994 рік - продовжував св. Отець. **Празник Пресвятої Родини**, який святкуємо, це особливо сприятливий біг літургічних обставин щоб розпочати цей рік (В латинській Церкві празник Пресв. Родини припадає на другий день після Різдва). Глибокий зміст має також вибір **Назарету**, як місця для такого урочистого відкриття.

Якраз там, при Благовіщенні, «Слово стало Тілом і замешкало між нами» (Ів 1,14). Це там, Христос, живучи під ласкавим поглядом Святої Діви і святого Йосифа, надав вартости сім'ї та її освятив.

Майже 30 років тому, 5 січня 1964, мій шановний попередник Папа Павло VI звернувся якраз з Базиліки Благовіщення у Назареті із глибоким роздумуванням, яке зберігає животрепетну актуальність. Він представляв Назарет, як школу Євангелії і **школу сімейного життя**. «Нехай Назарет навчить нас - казав він - що це таке сім'я, її спільність любови, її звичайна та сувора краса, її святий і непорушний характер; навчімось від Назарету, наскільки формація, яку в ній отримуємо, є ніжна і незамінна; навчімось, якою є її первісна роль в суспільному плані».

Сьогодні більш, як будь коли необхідно, дорогі браття і Сестри - сказав Папа - знову віднайти цінність сім'ї, як **спільноти**, що грунтується на **нерозривному подружжі** чоловіка і жінки, які в любові зливають своє буття і відкриваються для дару життя; знову віднайти сім'ю як **життєве оточення**, де кожна дитина, яка приходить на світ, прийнята, вже від хвилини її зачаття, з ніжністю та вдячністю, і знаходить все, що їй потрібне, щоб спокійно зростати, як це Євангеліє каже про Ісуса, який «зростав мудрістю, літами й ласкою в Бога та людей» (Лук. 2,52). Віднайдення такого первісного божественного задуму є вирішальною важливістю, в епохальній кризі яку переходить сьогоднішнє людство. **майбутність великою мірою залежить від сім'ї.** Вона, носить у собі саме майбутнє суспільства; її особливе завдання є успішно дати свою частку до майбутності миру.

Доручуємо цей Рік Сім'ї материнському заступництву П. Діви з Назарету. Нехай це буде рік ласки, який принесе скріплення такої фундаментальної цінності. Нехай буде роком благословення для всіх сімей, втіхою і проясненням для всіх, які переходять кризу і труднощі. Дай Боже, щоб кожна сім'я в світі могла з переконанням повторювати те, що каже псалмоспівець: «Глядіть, як добре і як любо, коли брати живуть укупі» (Пс. 133,1).

ЗВЕРНЕННЯ СВЯТІШОГО ОТЦЯ ПАПИ ІВАНА ПАВЛА II

З НАГОДИ СВЯТКУВАННЯ XXVII ВСЕСВІТНЬОГО ДНЯ МИРУ 1 СІЧНЯ 1994 Р.

● СІМ'Я -ДЖЕРЕЛО МИРУ ДЛЯ ЛЮДСТВА

1. Світ прагне миру, доконечно потребує миру. Незважаючи на це, війни, конфлікти, всюди поширене насилля суспільна нестабільність та поширена в деяких місцевостях убогість продовжують збирати жнива невинних жертв і створюють поділ між поодинокими особами і народами. Часами мир здається справді недосяжним! В атмосфері холодної байдужості, часто отруєної ненавистю. Чи можна сподіватися на той час миру, коли тільки почуття однодумності й любові сприятимуть йому?

Однак, ми не повинні втрачати надії. Ми знаємо, що мир, незважаючи на все, можливий, оскільки був записаний у первісному Божому намірі.

Бог бажав, щоб людство жило у згоді і мирі і тому заклав його основи в саму природу людини, створеної «на Його образ». Цей Божий образ втілюється не тільки в поодинокій людині, але й у тій особливій спільності осіб, які так тісно єднаються в любові, що стають «одним тілом» (Бут. 2,24). Бо було написано: «на Божий образ сотворив її; чоловіком і жінкою сотворив їх» (Бут. 1,27). Саме цій особливій спільноті осіб Бог довірив місію давати життя і дбати про нього, щоб поставала сім'я і щоб вона мала вирішальну участь у віданні створеним і піклуванні про майбутнє людства.

Первісна гармонія була знищена через гріх, але оригінальний Божий намір залишився. Сім'я надалі зостається справжнім фундаментом суспільства і становить його «основний і природний осередок», як говорить Всесвітня Декларація Прав Людини.

Усвідомлення того, що сім'я рішучим способом може спричинитися до збереження і зміцнення миру, наказує нам скористатися можливістю, якою є Міжнародний Рік Сім'ї, щоб присвятити дане Звернення з приводу Всесвітнього Дня Миру роздумам над тісною залежністю, яка існує між сім'єю та миром. Я переконаний, що цей Рік буде для всіх тих, які прагнуть допомогти у пошуку правдивого миру - а значить, для Церков, Чернечих інституцій, Товариств, Урядів, міжнародних організацій - корисною можливістю для спільного вивчення того, як допомогти сім'ї, щоб вона могла повністю відіграти свою незамінну роль у справі будівництва миру.

● СІМ'Я: СПІЛЬНОТА ЖИТТЯ І ЛЮБОВІ

2. Сім'я, як основна і незамінна виховна спільнота, є середовищем, яке створює найкращі умови для передавання релігійних і культурних цінностей, які допомагають людині у формуванні власної ідентичності. Збудована на любові і відкрита для дару життя, сім'я несе у собі май-

бутнє суспільства: її надзвичайне й достойне завдання полягає у тому, що вона повинна діяльно спричинятися до будівництва майбутнього, збудованого на мирі.

Цього можна досягнути насамперед завдяки взаємній любові подружжя, покликаного до повної, цілковитої спільноти життя з огляду на природну суть сім'ї, а ще більше - якщо вони християни - з огляду на гідність її таїнства, крім того, через належне виконання виховних завдань батьками, мають обов'язок прищеплювати своїм дітям повагу до гідності кожної особи та великих цінностей миру. Про ці вартості треба не тільки «повчати», а, скоріше, «свідчити» про них у сімейному середовищі, життя якого повинно наповнюватися жертовною любов'ю, здатною прийняти іншу людину з усіма її відмінностями, турбуючись про її потреби і допускаючи її до участі у власних благах. Сімейні чесноти, сперті на глибокій повазі життя і гідності людської істоти, і виявлені в конкретних ситуаціях за допомогою зрозуміння, терплячості, моральної підтримки і взаємного пробачення, дозволяють сімейній спільноті пережити перший і фундаментальний досвід миру. Поза межами цього середовища сердечних зв'язків та діяльної і взаємної солідарності людини «залишається для себе незрозумілою істотою, її життя позбавлене суті, якщо їй не об'явиться Любов, якщо її не випробує і не зробить якимсь способом своєю». Любов цього роду не є минучим почуттям, а тривалою моральною силою, яка перебуває у пошуці добра ближнього, навіть ціною особистої жертви. Крім того, справжня любов завжди пов'язана зі справедливістю, яка є невід'ємною умовою миру. Вона охоплює усіх потребуючих: людей, які не мають сімей, дітей, позбавлених опіки і любові, самотніх і відкинутих осіб.

Сім'я, яка - навіть якщо й недосконало - живе тією любов'ю, великодушно відкриваючись цілому суспільству, є найважливішою умовою майбутнього миру. Цивілізація миру неможлива без любові.

● СІМ'Я - ЖЕРТВА ВІДСУТНОСТІ МИРУ

3. На жаль, всупереч первісному покликанню сім'ї до будівництва миру, у ній часто доходить до конфліктів та зловживань, або вона стає беззахисною жертвою численних форм насилля, яким відзначається сучасне суспільство.

До напружень доходить часами й у відносинах між членами самої сім'ї. Часто вони є наслідком проблем у досягненні гармонії подружнього життя, коли робота перешкоджає чоловікові та дружині бути разом, або коли загроза її втрати змушує до невпинної боротьби за виживання і наповнює страхом перед ненадійним майбутнім. Не бракує також напруження, джерелом якого є приклади поведінки, викликані гедонізмом та консумізмом: вони схиляють членів сім'ї скоріше до заспокоєння власних прагнень, ніж до спокійного і працьовитого будівництва сімейної спільноти. Часті сварки між батьками, нехіть приводити на світ потомство, знущання над малолітніми і позбавлення їх опіки - це сумні симптоми неладу, серйозно ушкодженого сімейного миру, який, без сумніву, не може повернути болісне рішення розділення, а тим більше розлучення, яке є справжнім «нещастям» сучасного суспільства.

(Закінчення в наступному номері.)

«ПЕРЕБУВАЙТЕ У МОЇЙ ЛЮБОВІ»

(Йо. 15,9)

Ці слова стали гаслом учасників реколекції, які відбулися 20-23 серпня 1993 року у Львівській Духовній семінарії Святого Духа в селищі Рудно поблизу Львова. Реколекції були передбачені навчальною програмою цьогорічних серпневих Катехитичних Курсів у Львові, координатором яких є с. Люїза, СНДМ.

На реколекції до Рудно прибуло понад 100 катехітів - духовних наставників і провідників шкільної молоді. Більшість катехітів-мирян вперше у своєму житті слухали реколекції. Серед прибулих - учителі не лише з Львівської, але і інших областей України, в тому числі зі Східної України. Час, проведений на реколекціях, проходив у розважаннях над текстами зі Святого Письма, у спільній та приватній молитвах, у вивченні релігійних пісень, у духовних бесідах із священиками та сестрами-монахинями. Кожен мав нагоду застановитися над своїм життям, подумати, які важливі кроки належить зробити, щоб відчути Божу присутність та безмежну Божу любов, проаналізувати, що заважає у поступі до пізнання правдивої віри. Формувалася людина з новим мисленням, яка знайшла в собі силу вирватися з пітьми бездуховності, безбожництва і шукає дорогу до Світла, Правди, маючи на серці слова Ісуса Христа: *«Це моя заповідь, щоб ви любили один одного, як я вас полюбив»* (Йо. 15,12), пам'ятаючи: *«А в любові моїй перебуватимете, коли заповіді мої будете зберігати»* (Йо. 15,10).

З великим піднесенням спільною молитвою в каплиці Духовної семінарії розпочалися реколекції. Високопреосвященний Владика Юліан Вороновський, ректор семінарії, сердечно, по-батьківськи привітав катехитів, священиків, монахинь, поблагословив усіх та побажав успішної праці на

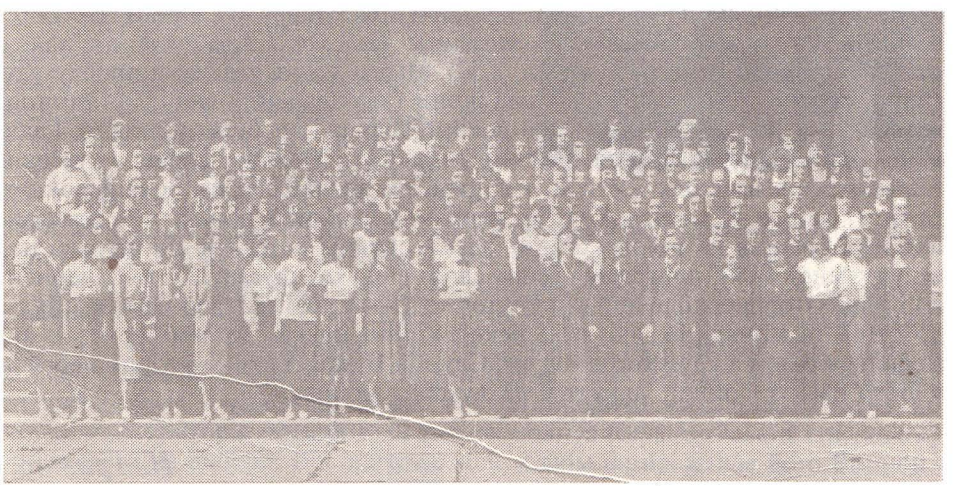

На фото: Учасники катехитичних курсів. Львів

славу Богові та добро шкільної молоді, яка потребує релігійного виховання. Кожного ранку мелодійні звуки семінарських дзвонів скликали учасників реколекцій на Службу Божу. Після сніданку починалася реколекційна наука, яка тривала з малими перервами до пізньої ночі та закінчувалася спільною молитвою. Катехити з великою увагою прослухали глибоко духовні реколекційні науки у викладі Високопреподобного о. Гліба Лончини, с. Люїзи Цюпа, СНДМ, всеч. о. Олексія - духовного провідника семінаристів, який наголосив, яке важливе місце у житті християнина має св. Тайна Покаяння. Під проводом Сестер катехити виконували вправи в групах. Темою реколекційних наук с. Люїзи, СНДМ була розмова про те, якою дорогою йде кожен з нас, кого зустрічаємо на цій дорозі життя, які труднощі мусимо подолати, що важливого сталося в нашому житті під час реколекцій. Наша духовна провідниця і наставниця катехитів с. Люїза, СНДМ з великим ентузіазмом навчала, як розуміти Святе Письмо, як читати псалми, як молитися, щоб перебувати у постійній злуці з Христом. Коли на небі замерехтіли перші зірки, а на сонну землю опустилися вечірні сутінки, препод. с. Люїза, СНДМ запалила свічку і запросила усіх катехитів, отців, монахинь вийти надвір, стати півколом біля високого дерев'яного хреста на подвір'ї Духовної семінарії і повільно поплили у повітрі слова пісні-молитви «Чи ти був на Голгофті».

Співало серце, а оновлена, очищена від гріхів душа бажала поєднатися з Богом. У єдиному пориві, зворушливо звучали слова Ісусової молитви *«Ісусе Христе, Сину Божий, помилуй мене»*. Переповнені відчуттям радості, щастя, свідомі того, що поруч були однодумці, приятелі, об'єднані єдиним бажанням - перебувати у Божій Любові, присутні молилися один за одного та за усіх людей на землі. Катехити цілували хрест, величаючи Бога, співаючи: «З нами Бог, Його величаймо, з нами Бог», просячи прощення гріхів та обіцяючи вірність Божим заповідям, Божій науці.

Останнього дня реколекцій відбулася подячна Служба Божа, яку відслужили - о. Гліб Лончина та о. Роман Мірчук. Очищені духовно, скріплені молитвою усі учасники реколекцій приступили до Святого Причастя, пам'ятаючи Ісусові слова: *«Хто споживає Тіло моє і Кров мою п'є, той у мені перебуває, а я - в ньому»* (Йо. 7,57). Цього ж дня катехити прослухали третю науку о. Гліба про українські ікони та їх значення для християнина, їх місце у церкві та християнській родині. Перша і друга реколекції о. Гліба мали назву - «З нами Бог» та «Останні слова Ісуса Христа» і сприяли глибокій застанові над власним життям, над тим, як відповідаю на Божий поклик та Божу любов. С. Люїза, СНДМ заохотила катехитів поділитися думками про перебування на реколекційних науках. Вдячні катехити підготували невелику мистецьку програму. Теплі слова подяки катехитів були звернені до організаторів реколекцій, до Ректорату Духовної семінарії Святого Духа, до отців та монахинь, які вели реколекційні науки, до семінаристів, які молилися разом з катехатами під час Служби Божої, Утрені, Вечірні, просячи у Бога ласк та опіки, дякуючи за духовну обнову.

Н. Гривнак,
катехитка

Павло Аллярд

СВ. ВАСИЛІЙ-ЄПИСКОП

(Продовження. Поч. у № 5.)

ВИБІР

Єпископ Кесарії Євсевій помер десь в половині 370 р. а при його смертній постелі був Василій. Стала важною тепер справа вибору наслідника. Кесарія була не тільки церковним осередком Кападокії. Власть її єпископа, здається, простягалася на 50 помічних єпископів, розділених на одинадцять провінцій, що обіймали більше ніж половину малої Азії. В теперішнім положенні Церкви і цісарства, перед лицем переможного аріянізму, під таким володарем, як Валенс, завзятущим ворогом правовірности, вибір такого важного достойника був чимсь більшим, як місцевою справою. Люди, жадні слави, зі заздрістю споглядали на один із найбільших престолів Сходу; єретики, піддержувані всіма засобами державними, сподівалися поставити на ньому одного зі своїх; правдиві католики звернули свої очі на Василія, в якім лучилася наука, правовірність, красномовність, непереможна енергія, хист управляти. Сам Василій занадто відчував велику вагу положення, щоб з надміру скромноти усуватися від такого очевидного обов'язку. Він думав, що добре зробить, коли покличе до Кесарії свого сердечного друга Григорія Назіянзенського, від якого в рішаючій хвилі, що зближалася, очікував поради і підпори.

Однак Григорій був одною з тих надмірно ніжних душ, що чим-небудь непокояться і з відразою служать всякій честилюбності навіть найбільш святій і слушній. Щоб його стягнути, Василій думав ужити хитрощів. Він написав до свого приятеля, що тяжко хворий бажає його бачити. Його здоров'я, що завжди було в небезпеці, дозволяло так говорити, на ділі не нарушуючи правди. Але Григорій по дорозі до Кесарії стрінув Кападокійських єпископів, що спішили на вибори. Він зрозумів тоді, в якім намірі кличе його Василій. Лякаючися, каже він, лихих язиків та думаючи, що буде мати перевагу радше насильство і підступ у виборі будучого митрополита, як голос правих і побожних людей, «він повернув керму назад» і вернувся додому, висилаючи

Василієві листа з приятельським докором.

На щастя жив іще в Назіянзі старенький єпископ, що не мав таких неспокоїв, - чоловік діла радше як думки, що на все дивився просто і так само просто діяв. Був це батько Григорія, що пізно навернувся з поганства і з цивільного урядовища був піднесений на гідність єпископа; ми пригадуємо собі його ролю у виборі попереднього митрополита. Здорова частина духовенства і народу дуже бажала його приїзду. Партія противна Василієві, в якій було багато єпископів, що часто скликували приготовчі засідання і соборчики, боялися його. Та ото сторона, - на всякий випадок пишучи до нього запрошення, щоб приїхав, - робила це в тоні, з якого пробивалося бажання, щоб він запрошення не приняв. Старенькій Григорій, недужий, майже спаралізований, відкладав подорож. Він вислав багато листів, в чім його син був йому за секретаря. Перший був звернений до мешканців Кесарії «священиків, монахів, урядовців, сенаторів, народу». Підписуючись «малим пастирем малого стада, останнім зі слуг Господніх», єпископ Назіянзу поручав повагою своєї чесноти і свого віку одного тільки в його очах пожаданого, а то й можливого кандидата - Василія. Інший лист був призначений для одного з найбільших святих того часу церковних достойників, неустрашимого оборонця правовір'я перед аріянами, Євсевія зі Самосати; хоч він не був із числа виборців на Кесарійський престіл, тому що мав свою столицю в Комагені, то однак Григорій просив його приїхати й ужити свого впливу в користь Василія, що Євсевій не вагався зробити. Накінець Григорій написав до єпископів противної сторони енергійного листа, заявляючи, що прийшов би на їх заклик, якщо тільки вони рішилися б вибрати Василія, і відкидуючи закиди, які поширювано між народом, щоб перепинити його вибір. «Василій без сумніву є слабкого здоров'я, однак нам потреба учителя віри, а не силача». Однак була це справа зі сильним сторонництвом. Представники світської влади робили інтриги в порозумінні з найгіршими елементами. Вплив і такт Євсевія з Самосати, додаючи відваги правовірним, може не вистачив би, щоб запевнити успіх їх кандидатові. Достойний єпископ з Назіянзу зробив героїчну постанову. Наражуючися на смерть у дорозі, він лишив своє ліжко, щоб увійти на носилку, і від'їхав до Кесарії. Його син оповідає, що напруження вернуло йому силу і що, відмолодніши духом і ледве не тілом, поклав на вагу свою велику повагу та рішив вибір. Він то сам висвятив і посадив на престолі нового єпископа.

Вибір Василія викликав дуже ріжнородні почування: - радість у правовірних і в більшості Кесарійського населення, - вдоволення з боку старого борця за віру св. Атанасія, - тиху й глибоку радість, найліпшого Василієвого друга, Григорія Назіянзенського, що з надмірної ніжності не важився довший час піти погратулювати нововибраному та відказався від гідностей, які йому він жертвував, - гнів Валенса на вид могутньої запори, піднесеної проти заливної хвилі аріянізму.

Але прикрий досвід чекав Василія на самім початку його єпископату. Спротив, який ставили проти його імені, продовжувався й після його вибору. Почування заздрости, зараненої амбіції опанувало багато з його помічних єпископів. Вони вже були виявили свій настрій злосливими стрілами, що їх кидали на достойного і лагідного єпископа з Назіянзу. При кожній нагоді старалися вони показати Василієві, що коли він став їх настоятелем, то це сталося проти їх волі.

(Далі буде.)

«КОЛИ РУЙНУЮТЬСЯ ОСНОВИ, ЩО МОЖЕ ПРАВЕДНИК ЗРОБИТИ?»

(Пс. 11:3)

Так в житті ведеться, що певні його відтінки, обставини і особи залишають особливо глибокий слід, непомітно виховують нас духом щирости, лагідности і доброти, який випромінюють, самі того не усвідомлюючи.

Лиш з відстані років, оглядаючись назад, ми здатні збагнути, як нам пощастило, бо ясніли вони світлом і ми не спотикалися в темряві.

Вони не були з тих, що стають віхами, чи знаменнями часу, їх не знав світ, але їх імена, напевно, вписані в Господній книзі життя, бо серця свої зробили посудинами Святого Духа.

Якось трапилось бачити, з

яким подивом і пошаною слухачі сприймали розповідь про пересічних людей, чия постава і вчинки виявились правдивими духовним спадком. В духовній пустині, що розтягнулася на десятиліття, жіночі чернечі Згромадження в Україні творили оази, що стали виявом і запевненням незнищимості Добра, Милосердя, Любови.

Боже Провидіння дозволило мені бути близько Сестер Йосифіток, бачити особисто і чути від свідків приклади жертвенності й святості, що закарбувались у душі назавжди. Тож не задля людської слави, а радше на збудування багатьох, хай послужать цих кілька споминів про скромних осіб, які у своїй щирості і покорі певно не підозрівали, що були справжніми світильниками в ті безпросвітні часи.

У Львові, на вулиці Сеченова, в будинку під номером 5-тим, була квартира, що нагадувала кам'яний мішок. В ній через брак вікон завжди панували сутінки. У тій квартирі мешкала Сестра Йосифітка, Ярослава Карівець. Післявоєнний час застав її в лікарні, при догляді хворих, але коли почались гоніння Греко-католицької Церкви і потягнулись у Сибір валки безвинно засуджених, вона, тоді ще здорова і метка, що вміла всю господарську працю, добровільно поїхала в Сибір, щоб допомагати духовним особам, котрих засудили до важких робіт, головно, на лісоповалі. Вона не тільки їм варила, прала й шила, але коли хворі й безпорадні, зокрема, старші священики, не могли виконати норми і була небезпека, що їх за це ще строгіше покарають,

вона сама рубала за них ліс і возила дерево.

Коли настали трохи кращі часи, Сестра Ярослава повернулася до Львова і, після кількох років праці та клопотань, їй дали бідненьке житло, яке почалю слугувати, водночас, за підпільну церковцю і прихисток для потребуючих бодай тимчасового притулку. Кілька разів до помешкання вдиралася міліція, вчиняла обшуки, реквізувала предмети культу. У повітрі постійно висіла небезпека нового вторгнення, внаслідок чого її піддавали тривалим слідствам і погрозам.

В 70-х роках доводилось і мені часто користати з гостинності цієї господи і побачити зблизька щоденну жертвенність та самовідданість сестри Ярослави. Вона відвідувала самотніх і хворих, більшу частину своєї пенсії і того, що заробляла вишивкою, витрачала для допомоги найбіднішим. Вдома Сестра мала двоє занять: уста безнастанно шепотіли молитву, а спрацьовані руки з дивною проворністю й собі священнодіяли, - хрестиками вимережуючи дивні узори і лики.

Одного дня сестра Ярослава не підвелась. Лежачи в ліжку знеможена, з немов би враз посивілим волоссям, перед самою смертю промовила до молодої особи, що вступила на дорогу чернечого життя: «Ставши раз на духовну дорогу, не зважай ніколи на лихий приклад і людські немочі. Пам'ятай, що служиш Христові і вдивляйся лише в Нього».

Не в одній церкві залишились хоругви і ризи, створені золотими руками, наче чистий і святий слід, який залишила Сестра Ярослава, проживши між людьми.:.

Минуло кілька років після смерті Сестри Ярослави і я шукав за помешканням. Міг вибрати кращу квартиру, але якась сила змусила мене зупинитися на цій найскромнішій, що по вулиці Шота Руставеллі, яку запропонувала худенька жінка з зосередженим обличчям. Згодом я довідався, що це була монахиня Йосифітка. Приглядаючись пильно до її світу і делікатно розпитуючи про життя, про яке вона часом уривчасто оповідала, мов соромлячись власних слів, швидко пізнав, що це незвичайна людина. Сьогодні можу говорити про чесноти і праведність, а тоді з захопленням подивляв її поведінку, бо й вона, як і сестра Ярослава, жила нуждами і болями знедолених. Її ріднею були ті, кого відцуралися власні діти, хто знайшов притулок в будинку перестарілих. Вона дуже пильно дбала, щоб ці люди похилого віку не відійшли з цього світу, не примирившись з Богом, тому потайки приводила до них священика.

Час робить своє, літа біжать, не ті сили. Переживаємо важкі часи. «Коли руйнуються основи, що може праведник зробити?» - кличе Псалмоспівець. Праведниця зараз доглядає самотніх в довколишніх будинках. Життєва скрута не минула і убогого житла монахині, ще важче стало знаходити спосіб, як допомогти тим, що відчувають крайню нужду. Прислужилося набуте знання і харизма згромадження - якомога більше творити власними руками. А вона і справді вправно володіє ножницями й голкою, бо сама носить одяг, зшитий власноручно. Добротно направить взуття, з розумінням порає город. А ще, вона справжня цілителька. З весни до осені добирає зілля, корінці і зела; настоює, сушить, щоб нести полегшу у фізичних стражданнях тим, які полишені самі на себе. Важко сказати, що діє краще - цілющі ліки, чи духовна милостиня й молитва, котра постійно з нею. Певним є те, що Господь послуговується і діє через неї власною силою. А Сестра не думає про щастя в людських вимірах. Вона турбується, як догодити Господеві і в цьому знаходить радість та втіху...

П.С.

КРИСТИНОПІЛЬСЬКА МАТІР БОЖА

У Варшаві, на вулиці Медовій знаходиться головний осередок всіх греко-католиків Польщі - церква Успіння Богородиці з монастирем василіан. Головною святинею цього храму вже довший час є образ Матері Божої Кристинопільської.

Ні, це не випадкова схожість з колишньою назвою нашого міста, ця ікона дійсно походить з Кристинополя і має свою довгу і чудову історію.

Колись, в давніших часах цей образ був власністю стародавньої родини Садовських, яка мешкала на Західній Україні. Кожний глава сім'ї переказував його перед смертю своєму сину, як дорогоцінну спадщину, аж поки не отримав образ Станіслав Костка-Садовський, староста Робчинський і маршалок двору Франца Селезія Потоцького, воєводи Київського.

Коли в 1764 році, на запрошення господаря міста, прибули до Кристинополя Отці Василіяни, вирішив Станіслав Садовський віддати цей образ до кристинопільської церкви. Спонукало його до цього те, що образ не мав до цього часу належної почесті, так як був схований в його родинному скарбнику, а в церкві отримував би почесті від усіх вірних. Намір цей був здійснений вже в 1765 році. Вручена була ікона в руки ігумена-іеромонаха Теодозія Грегоровича.

Образ намальовано на полотні, 80x70 (см). Представляє Матір Божу, яка тримає дитину на лівій руці. Оскільки образ дуже старий виглядає він дуже темним. Коли пан Садовський віддав цей образ до церкви, то разом з ним віддав також і срібну сукню на Матір Божу і Ісуса і 2 срібні корони - більшу на Матір Божу, меншу - на Ісуса Христа, а також всі обітні дари, які дали люди до цього образу за одержані ласки: срібні таблички (невеличкі, квадратної форми) з зображенням тих ласк, які люди отримали від Матері Божої перед цим образом. Всього їх було одинадцять і вони наглядно доводять, що вже з давніх давен люди вважали цей образ чудотворним.

Ікона була поміщена в іконостас церкви св. Юра. З того часу розпочалась ціла серія чудес по оздоровленню хворих і допомоги людям у різних життєвих потребах. Образ був оточений любов'ю і шаною. В 1773 році Отці Василіяни виготовили на ікону нову срібну сукню і золоті корони та час від часу вдягали їх на образ.

В «Літописі монастиря Отців Василіян в Кристинополі» сказано, що в 1774 році з образу художником о. Ігнатієм Беньковським була зроблена копія, яка переховувалась в архіві монастиря. За ігуменства о. Ампліята Крижановського, в 1777 році образ був обновлений. Сукню і срібні корони, подаровані паном Садовським було стоплено і виготовлено нові одежі, багато оздоблені позолотою, перлами і дорогоцінним камінням.

В 1815 році уряд забрав цю сукню до каси белзького циркулу. Щоб, однак, образ не був без належної оздоби, тодішній ігумен о. Маркіян Тарнавський наказав виготовити новий наряд. Сукня була зроблена з дерева, дуже гарно різьблена і позолочена. Як описує очевидець, образ став ще гарнішим. В такій оздобі стояв образ до 1901 року. В цьому році тодішній парох Кристинополя, о. Маркіян Повх задумав справити Матері Божій знову срібну сукню і корони. Парохіяни сприйняли цю новину з радістю і на пожертвування місцевих людей таку сукню і корони виготовили. Обряд зміни окладу проходив дуже святково: «В неділю по Покрові, після першої Служби Божої відбулось благословення сукні, а після цього о. Маркіян виголосив слово в честь Матері Божої і привселюдно прибив до образу сукню і корони. Під час цього торжества було перший раз відспівано пісню до Матері Божої Кристинопільської», слова і музику до якої уложив і перший раз заспівав о. Мелетій Лончина, вже відомий на той час автор релігійних пісень.

Так прикрашений образ висів за великим престолом в Кристинопільській церкві до 1947 року.

Образ Матері Божої вже віддавна славився чудесами. Ще коли він знаходився в домі панів Садовських, багато людей отримувало від нього ласки. А щоб вони не забувалися, не пішли в непам'ять, почала родина Садовських їх записувати. Записи ті старанно зберігались в сімейному архіві і разом з образом були передані в церкву.

З тих пір як образ був виставлений в Кристинопільській церкві, він набув великої шани серед людей. Поклонитися йому йшли не лише горожани, й жителі з навколишніх сіл, а навіть і спеціально приїжджали з віддалених місць, щоб поклонитися образу Матері Божої.

Серед перших, хто почав поклонятися образу в церкві була жінка фундатора монастиря - Ганна Потоцька. Вона замовляла щодня перед тим образом дві Служби Божі читані, а щосереди і суботи Службу Божу співану чи Молебн. Ганна Потоцька була побожною жінкою у всіх своїх потребах зверталась до образу Матері Божої.

В монастирських книгах залишилось багато записів про ласки, які отримали віруючі, молячись перед іконою. Вони регулярно велись з моменту, коли було поміщено її в церкві і аж до 26 березня 1782 року.

В монастирських книгах детально описано кожну подію оздоровлення конкретних людей, які гаряче молились до образу Матері Божої.

Крім допомоги окремим віруючим є декілька свідчень того, як Богородиця опікувалась цілим містом. Ось декілька з них. В 1768 р. в часі великої пожежі в Кристинополі, коли вже згоріло 56 будинків близько монастиря і вже займався дах василіанської церкви, монахи разом з народом, припавши перед образом Матері Божої, заспівали перед ним: «Під твою милість прибігаєм...». Зараз по відспіванню цієї молитви змінився вітер і відвернув полум'я від церковного даху і монастир разом з 2 будинками залишились нерушені.

А в 1770 році лютувала морова хвороба довкола Кристинополя. На бажання місцевих горожан в серпні була організована процесія, на якій

несли з великим торжеством навколо міста образ Ласкавої Матері Божої. Не зважаючи на те, що морова пошесть тривала ще 5 місяців після процесії, але в Кристинополі її не було.

З 1782 року записи в монастирських книгах припиняються. Причиною того стали дуже неспокійні і тяжкі часи для нашого народу. Поборюючи внутрішні і зовнішні клопоти, ченці не завжди могли припильнувати, щоб кожну ласку Матері Божої записати.

А про те, що такі ласки люди отримували, свідчать записи, які збереглись в історичному архіві міста Львова. Так, в «Хроніці монастиря василіан в Кристинополі від 1860 року», написаній Григорієм Маркевичем, коротко описано три випадки: «Оздоровився хлопчик перед іконою Матері Божої і дівчина з Пархача. Дівчина Текля Турок видужала 5.V.1878 року на очі».

Після реформи монастиря в 1888 році регулярні записи в монастирських книгах відновлюються. Деколи вони потрапляли і на сторінки друкованих органів, зокрема в 1901 році журнал «Місіонар» (n 17) опублікував лист декана о. Кирила Селецького з всенародною сердечною подякою Богородиці від сім'ї Савки за оздоровлення їхньої доньки Марії.

На той час вже була складена молитва, якою люди звертались до Матері Божої Кристинопільської. Ось вона: **«О, Пресвята Діво Маріє, Мати Господа нашого Ісуса Христа, Царице неба і землі. Я в покорі припадаю до твоїх Пресвятих стіп і визнаю, що есмь великим грішником і недостойним твого св. Покрова. Знаю, одна, Твою велику любов і милосердя з яким приймаєш всіх, що до тебе прибігають і для того осмілююсь і я благати Твою Доброту про одну велику ласку і прийми мене за свою дитину і охороняй мене завжди своєю материнською опікою. Я хочу, щоби ти навіки була моєю Матір'ю, а я твоєю дитиною. Не відкинь цієї моєї просьби, але ласкаво її вислухай. Зі своєї сторони я обіцяю тобі, о моя Преподобна Мати, перед цілим небом і землею, що ніколи в житті не допущуся ні думкою, ні словом, ні ділом чогось такого, щоб образило би Твоє Материнське Серце.**

Обіцяю, що буду по своїй змозі старатись, щоб Тебе всі і всюди щораз більше почитали і любили. Допоможи мені, о найдорожча Мати, Своєю ласкою, щоб я свої обіцянки через все життя моє виконував. Нехай під Твоєю опікою живу і вмираю, а тоді буду впевнений, що во віки буду щасливий на небі. Амінь».

Слава про чудодійну ікону Матері Божої Кристинопільської в кінці 19 ст. вийшла далеко за межі Галичини. Визнаючи цей факт і підтверджуючи значення цього образу, в 1902 році Папа римський Лев XIII надав церкві св. Юра в Кристинополі відпусти на всі великі свята Матері Божої і св. Онуфрія (мощі св. Онуфрія, другого покровителя цієї церкви, зберігались в храмі).

В ці дні Кристинопільський храм приймав особливо багато вірних. Так тривало до 1945 року. По закінченні війни, в зв'язку з відомими подіями, монахи починають залишати монастир і виїжджають на Захід. Залишилось тут лише два отці і один брат, які й надалі несли духовну обслугу тим, які ще залишились у великій колись парафії. Вони залишили останніми монастир 17 червня 1947 року: о. Арсен Кулибаба і брат Якинт Пилип. Від'їжджаючи, вони забрали з собою і найбільшу святиню храму - образ Матері Божої Кристинопільської, а монастир і церква цим припинили свою діяльність більш як на 40 років.

Зараз, коли монастир з церквою відновили свою діяльність, є надія, що і образ Матері Божої Кристинопільської повернеться в скорому часі в рідний храм.

Світлана Рабонець

М. Люїза Маргарет Клярет

СВЯЩЕННИК- ЦЕ ТВІР БЕЗКОНЕЧНОЇ ЛЮБОВИ

(Продовження. Поч. у № 3.)

Священник, учитель людських душ.

Священник, щоби заховати в собі ненарушеними ті Божі правди, що їх в його душу вілляв Ісус Христос при ординації, є обовязаний озброїтися проти наступів блудних наук. Ці наступи мають місце одночасно з трьох сторін: 1. Диявол, злий дух, вічний творець незгоди і ненависті, який старається знищити правду скрізь, де її зустріне, перш усього намагається посісти священика, який як Божий слуга є його ворогом, що завжди буде боротись проти його диявольської роботи. 2. Дух світа і його засади, прямують завжди до закриття правди; а священник, що живе посеред цього світу і дихає його повітрям брехні, мимоволі, навіть, не зауважує, як пересякає його підступними науками. 3. Вкінці, в самім священнику, там вглибині його душі, де залишились наслідки первородного гріха, скільки ж там живе приспаних блудів! Найменший подув гордості може їх розбудити, а за найменшим осквернення вони можуть в ньому повністю віджити.

Щоби перемогти цих своїх численних ворогів, священник посідає потрійну могутню зброю, яка йому завжди запевнює перемогу. На першому місці, це злука зі святою Церквою і непохитне привязання до Апостольського Престолу, який зберігає непомильну правду. "Бож в дійсності, що злого можуть зробити всі диявольські напади проти нерушимої скелі, на якій стоїть Христова Церква? Чиж може страхатися, що поблудить цей, що йде з Петром, до якого сказав Христос: "Я молився за тебе, щоби не ослабла твоя віра; а ти колись, навернувшись, утверджуй своїх братів?"

Духа світу переможе священик через тісну злуку з Христом, переможцем світу; а цю єдність посяде священник через духа молитви, через знання Пресв. Серця Ісуса і його Божих чеснот, та через своє усунення, внутрішнє але дійсне, від всього того в світі, що відкидає і осуджує Ісус.

Щоби однак перемогти себе самого та знищити в самім собі всяке джерело блуду, щоби стати неприступним для брехні і захищеним проти всіх її нападів та посісти тривало скарб правди і змогти його заховати повсякчасно ненарушеним, священник мусить конечно набути глибокої покори! Щоби міг жити у правді і забезпечитися проти спокус ложних наук,

- одним словом, щоби священик міг бути, як св. Йоан, світилом яке завжди горить, і просвічує народи, і щоби міг бути як Христос світилом світу, мусить, в спосіб належний і розумний, недовіряти собі, а особливо своєму судові, мусить посісти легкість в шуканні поради у інших, а передовсім мусить у всіх своїх справах керуватися мотивами віри.

Ісус Христос голосив правду всім, великим і малим, убогим і багатим, дітям і старцям. Чи князь священиків, чи убога Самарянка, всі вони чули його слово і всі одержували правду з його Божих уст. А все це робив Ісус Христос з подивляючою проникливістю свого розуму і незрівнянною покорою, понижуючи себе завжди до розуміння тих, яких навчав.

З Никодимом учителем Ізраїля, говорить Ісус про речі глибокі і трудні та порушує з ним високі тайни віри. Зі священиками і книжками вся його наука опирається на законі, пророках і на св. Письмі. З народом говорить в спосіб поєдинчий, звичайний, вживає до цього порівнянь, взятих з польових робіт, якими є притчі: про сівача, про гірчичне зернятко, про винницю і т. п.

Він завжди пристосовується до своїх слухачів; однак ніколи не є ані простацьким, ані перечуленим, ані незрозумілим, навіть тоді, коли говорить про найвищі речі, який чар панує у тім навчанню Ісуса Христа, так світлім а так поєдинчім, так богатім на небесну науку а так вільнім від зайвих прикрас! Який солодкий маєстат у його кожнім найменшім слові! Яка мила повага, яка скромна гідність, яка переконуюча сила, яка ясність у поясненнях, а яка делікатність! Вкінці, яка глибока і ніжна поезія у його порівняннях взятих з природи!

Якщо б ми змогли перейти уважно у всіх подробицях цей невисказаний чар нашого божественного Учителя! Це ж бо є Слово Бога Отця, це є Божий Учитель, що зійшов з неба на це, щоби навчати людей. В цьому міститься все, що про Ісуса сказати можемо.

Священник має також обов'язок навчати правди всіх людей. Якщо він хоче бути дійсним апостолом і дійсним священником Ісуса, є обов'язаний, так як Ісус, стати всім для всіх. Обов'язаний мати перед очима цю одиноку ціль: подати вірним правду, яку сам посідає і любов, якою сам горить.

Тому священик в голошенню Божого слова повинен усильно старатися примінитись до своїх слухачів, а уникати способу навчання своєрідного або пошуку, своїх методів, що можуть подобатися тільки декому зі слухачів. Повинен подавати правди в спосіб поєдинчий, та мати на оці одиноке старання, осягнути через свою проповідь як найбільше добра. Тоді він посяде тайну цього глибокого намащення, яке уділяється людським серцем, а яким помазані уста кождого священика, який горить подвійною любов'ю: любов'ю Ісуса і людських душ. При голошенні, отже, Божого слова священик повинен старатися дати з себе все, що має найкраще, і без неохоти до кого небуть віддатися цілковито своєму знесльому посланництву учителя людських душ.

(Далі буде.)

Той пам'ятний день описує нам докладно св. євангелист Матей: «А як сповнились дні очищення їх по закону Мойсея, принесли його в Єрусалим, щоб представити Господеві, як написано в законі: Всяке мужеське, що відчиняє утробу, святим Господеві назветься; і щоб дати жертву, по тому, що сказано в законі Господнім, дві синьогорлиці або двоє голубят. І це був чоловік у Єрусалимі, що йому на ім'я Симеон;

15 лютого

СТРІТЕННЯ ГОСПОДНЄ

і чоловік цей праведний та богобоязливий, що ожидав потіхи Ізраїля, і Дух святий був у нім. І було йому сповіщено Духом Святим, що не побачить смерти, поки перше не оглядатиме Христа Господнього. І прийшов Духом у храм; а коли несли дитя Ісуса його батьки, щоб сповнити над ним законний обряд, він узяв його на свої руки та поблагословив і сказав: Сьогодні відпускаєш свого слугу, Господи, по слову твоєму в мирі; бо мої очі бачили спасіння твоє, що його приготовив єси перед лицем усіх людей; світло на об'явлення поганам і славу твого народу Ізраїля. А його батько й мати дивувалися тому, що говорили про нього. І поблагословив їх Сименон і сказав до Марії, його матері: Це лежить цей на упадок і повстання багатьох в Ізраїлі, і на знак, що йому будуть противитися, а тобі самій перейде душу меч, щоб відкрилися думки багатьох сердець. І була Ганна пророчиця, донька Фануїла, з покоління Асирового; ця зістарілася в багатьох днях, провівши зо своїм чоловіком сім літ від свого дівицтва; і та була вдова аж до літ вісімдесяти чотирьох, що не відходила від храму й постом та молитвою служила вдень і вночі. І та в ту годину надійшла і славила Господа та говорила про нього всім, що вижидали спасіння Єрусалиму». (Лук. 2,22-38).

До євангельського оповідання про Господнє Стрітення додає церковне передання, що священик Захарія, який був тоді в храмі, ввівши до святині Пречисту Діву Марію з Ісусом, поставив її не там, де звичайно стояли жінки, що приходили до законного очищення, але на місці призначенім для дівиць, куди жінки не могли входити. Це викликало обурення книжників, ревнителів закону, що бачили в поводженні Захарії нарушення законного порядку. Про це говорить св. Григорій Ніський: «Просвічений Божим Духом та знавши таємницю дівицтва ненарушеного в народженні, Захарія не усунув Матері Діви в храмі з місця, назначеного законом дівам, і повчив Юдеїв, що людська природа й усе твориво підвладне своєму Творцеві та що Він володіє ним, а не воно Творцем; тому його волею було показати новий спосіб народження, що не перешкодив Матері остатися Дівою».

Подія приносу Ісуса до святині Божою Матір'ю пригадує нам обряд християнського «виводу», коли то наші християнські матері приносять своїх новонароджених дітей до церкви, де відбувається церковне благословення матері й дитини. Відбувається воно так, що мати з дитиною входять до церкви, священик приводить їх до тетраподу, мати стає навколішки, а священик молиться й благословить їх та кропить свяченою водою. Таким обрядом виводу св. Церква заявляє пошану жінці, що в чеснім християнськім подружжі породила нового Божого слугу. Коли християнська жінка приходить після народження дитини перший раз до церкви, то сповняє обов'язок вдячности, що нею вона повинна бути перейнята супроти Бога за те, що дав їй ласку щасливо діждатися дитини та видужати й знову прийти до Божого дому. Тоді щаслива мати, пішовши за прикладом Божої Матері, повинна пожертвувати Богу те дитя, що ним обдарував її, і сердечно просити Бога, щоб прийняв її дитя за своє, а їй поміг виховати його для неба. Кожна наша побожна мати, після народження дитини в християнськім подружжі, повинна просити в свого о. пароха того св. благословення.

Є в нас іще інший звичай, пов'язаний із святом Христового Стрітення, а саме - благословення свічок. Цей обряд пригадує нам, що Ісус Христос, світло від світла, в день представлення в єрусалимськім храмі перший раз об'явив себе прилюдно як «світло на об'явлення поганам». А нас повчає цей обряд, щоб ми все своє життя вірно йшли слідом за Ісусом Христом, що своїм прикладом і наукою кидає ясне світло на дорогу нашого життя; тоді певно не зійдемо на манівці, але просто й певно йтимемо дорогою спасіння.

Побожні католики мають звичай переховувати посвячені на Стрітення свічки по своїх домах і світити їх у різних потребах із вірою й надією, що Бог подасть їм бажане добро або захоронить від нещастя. Це діється не силою свічок, але через молитву св. Церкви й побожність тих, що користають із церковних благословень.

Із життя Святих

Знайди час...

Знайди час на молитву: *вона є найбільшою потугою на землі.*
Знайди час на працю: *вона є найкращою молитвою до Бога.*
Знайди час на призадуму: *вона є джерелом сили.*
Знайди час на розвагу: *вона є тайною вічної молодості.*
Знайди час на читання: *воно є джерелом мудрості.*
Знайди час на приязнь: *вона є дорогою до щастя.*
Знайди час на усмішку: *вона є музикою душі.*
Знайди час на давання: *день короткий, щоб бути самолюбом.*
Знайди час на спокій: *він потрібний твоїй душі...*
Знайди час на милосердя: *воно є ключем до неба.*
Знайди час на любов до інших: *вона Богом даний привілей.*

НЕ ЗАБУТИ СВОЄЇ ВІРИ

В яворівському районі, недалеко від Янова розташоване невеличке село Затока. Можливо, що нікому не було би цікаво про нього дізнатися, якби не його зовсім недавня історія, зокрема історія греко-католицької парафії цього села.

Парафія греко-католиків с. Затока є, можна сказати, особливою через те, що зорганізувалася і побудувала власну церкву в часи комуністичного режиму, в часи підпілля. А сталося це ось в який спосіб.

Населення с. Затока повністю складається з переселенців. Одна частина їх була вигнана з рідних осель у Любачівському повіті, в Польщі, внаслідок сумнозвісної операції «Вісла», а друга частина була переселена з території т. зв. Яворівського полігону. До і під час II світової війни Затока була німецькою колонією. Церкви в селі не було, бо німці належали до римо-католицької парафії сусіднього села. Після війни, коли німці покинули село, а до нього було переселено українців, люди коло 40 літ не мали власного храму. Часи сталінського терору, так само як і дальший період панування советської комуністичної системи не давали можливості жити правдивим релігійним життям. Однак мешканці села старалися не забути своєї віри. Більшість заточан залишилося вірними Українській Греко-Католицькій Церкві. Люди тримали зв'язок з підпільними греко-католицькими священиками, приймали часто від них св. Тайни у сусідньому селі Кам'яноброді у замкненій церкві регулярно відбувалися підпільні богослуження, які активно відвідували мешканці Затоки. В ті тяжкі 60-і та 70-і роки особливо спричинився до виховання цього села в католицькому дусі о. Петро Пиріжок, який нелегально відправляв в тій церкві.

Напочатку 70-х років село почало потребувати розширення цвинтаря і тому у 1974 р. місце під новий цвинтар посвятив о. Василій Вороновський, Студит. Тоді ж було вирішено будувати на цвинтарі каплицю.

Будівництво католицької каплиці у 70-і роки було справою героїчною, але практично неможливою. Але все-таки мешканці Затоки зорганізувалися для цієї справи. Головними організаторами і фундаторами будови виступили п. Стефан Старицький, місцевий лісник та п. Михайло Мурський, нині вже покійний. Завдяки їхній організації та ентузіазму селян робота почала поступово просуватися вперед, наскільки то було можливе в ті тяжкі часи. У 1976 р. було закладено фундамент каплиці, а у 1981 р. її було майже повністю збудовано. Місцевій комуністичній владі було сказано, що то будується на цвинтарі трупарня. Однак у 1983 р. з приходом до влади Андропова та з посиленням суворого режиму у совєтській державі місцева влада звернула увагу на затоцьку каплицю. Можновладці зрозуміли, що під видом «трупарні» заточани збудували собі греко-католицьку церкву! Тому в листопаді 1983 р. було вирішено районною владою каплицю зруйнувати, а з організаторами будови офіційно «розібратися». То був найтяжчий час для затоцьких католиків. Адже над їхньою щойно збудованою церквою нависла загроза знищення, а ініціатори будови могли опинитися в ув'язненні. Однак молитви побожного люду вчинили свою справу. Серед можновладців знайшлися люди, в яких ще не зовсім було втрачено сумління та повагу

до християнських цінностей. Рішення про руйнування каплиці та про відповідальність організаторів будови не було проведено в життя...

Йшли роки і ось наблизилася пора виходу нашої Церкви з підпілля. В останні часи підпільної праці греко-католиками Затоки почали опікуватися Отці Василіяни. Перше відкрите богослужіння в каплиці посвячення її провів 17 лютого 1989 р. о. Михайло Матей Гаврилів, ЧСВВ. На цю відправу прийшли всі мешканці села. Усі з радістю та зі сльозами в очах клякали і відновляли свою вірність Апостольській Столиці та вірі батьків. Затоцька церковця була однією з найперших відкритих греко-католицьких церков в Україні. До неї приїжджали молитися з інших сіл та навіть з інших районів, зі Львова. Богослуження відправляли отець Антоній Масюк, ЧСВВ, отці ІІІ-го Василіянського Чину: Володимир Процик, Григорій Кутий, Володимир Дачик, Василій Ковпак, Стефан Столярчук та інші.

У 1990 р. було добудовано передню частину з великою банею. Таким чином каплиця с. Затока перетворилася на маленьку церковцю. На свято Покрови Пречистої Діви Марії, 14 жовтня 1990 р. церкву по ремонті посвятив Преосвященний Єпископ Софрон Дмитерко, ЧСВВ, мало хто тоді з парафіян сподівався, що їхнє село відвідає такий високий гість. Часи були ще непевні. Про приїзд Владики повідомили за день до свята. І ось мабуть вперше на затоцьку землю ступивгреко-католицький Єпископ. Кир. Софрона гідно зустріли, постеливши хідники від церкви до брами цвинтаря. Зворушений таким прийомом та історією парафії, Владика говорив людям про їхній подвиг і заслугу перед рідною Церквою.

І дійсно, чимало заточан у тяжкі часи комуністичного панування не зрадили своєї католицької віри. Вони мали зв'язок із католицькими підпільними священиками або іноді лише по радіо слухали Службу Божу з Ватикану, але не мали зв'язку з нез'єдиненою церквою. Бували роки на Великдень самі собі посвячували паску після радіопередачі з Риму, але не йшли до православної церкви. Тому є чим пишатися цьому народові, цій парафії, мешканцям цього невеличкого села на Яворівщині.

І мені, теперішньому парохові с. Затока, також приємно, що я душпастирюю для такого ревного і побожного народу. Щоправда, як скрізь, є на парафії й проблеми. Частина мешканців села попри весь ентузіазм часів підпілля піддалася на агітацію нез'єдинених і належить до православної громади сусіднього села. Ці люди минають свою церковцю і йдуть до чужої, забуваючи якої віри були їхні батьки і діди. Крім того не всі греко-католики відзначаються однаковою побожністю. І тому навіть на малій і заслуженій парафії священику є над чим працювати.

Відрадно зазначити, що в Затоці вже багато років існує осередок Товариства Апостольства Молитви. Зараз чисельність його членів складає 26 чоловік, що на таке маленьке село є немало. В Затоці є й двоє членів ІІІ Чину св. Василія Великого. Все це помагає мені як парохові успішніше працювати над вихованням парафіян. Минулого року парафію було при-

«Церква є найвищою і найміцнішою творчою і діючою силою!... Вона є спосібна об'єднати всіх, бо вона стоїть понад партіями, громадами й установами...»

Блаж. Верх. Архиєп. Кардинал Йосип Сліпий

свячено Непорочному Серцю Пречистої діви Марії, що також, сподіваємося, поможе нам багато в чому.

Проблемою парафії є її матеріяльні нестатки. В умовах теперішньої економічної кризи дуже тяжко підтримати церкву у красі, оздобити її або навіть ремонтувати. І все-таки парафіяни намагаються і тут чимось зарадити. Розпочато, наприклад, встановлення в церкві нового гарного іконостасу, планується замовлення нового кивоту тощо. Якби хтось з читачів «Місіонаря» хотів би нам допомогти, просимо звертатися або до отців-Василіян у Львові, або просто до нашої парафії (с. Затока, Яворівський р-н, Львівська область). Ми певні, що будь-яка матеріальна допомога знайде своє примінення, а милосердний Господь винагородить за це сторицею!

Ось таку історію парафії с. Затока хотів я розповісти читачам, яка, як мені здається, є цікавою і повчальною для наших вірних. Вона є з багатьох штрихів в описі життя наших греко-католицьких парафій, що разом складають велику і героїчну історію нашої славної і багатостраждальної Церкви.

о. Ігор Тарасів, ІІІ ЧСВВ.
Парох с. Затока

Українська Греко-Католицька церква на землі Словаччини

о. Йосафат Глуховецький, ЧСВВ

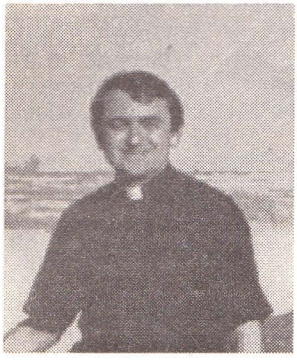

С К Е Л Я

Вечоріло, оксамитові сутінки огортали хатинку і літній сад. Було тихо, тільки навколо ніжно співали свої вічні симфонії трав'яні коники та десь поблизу було чути дзюркотіння лісового потічка. Високо вгорі нависали почорнілі, вкриті лісом гори. Ліс дихав вечірньою прохолодою. Легенько потріскувало вогнище.

Коло багаття сиділи двоє: молода тендітна дівчина і похилого віку із білим, як сніг волоссям священик. Дівчина прутиком підгортала вогнище і, бавлячись, кидала в нього дрібненькі сухі галузочки, дивилася, як вони з тріскотом спалахували маленькими палаючими смолоскипами.

- Отче! Я часто думаю про монаше життя, - промовила вона. - Адже ж Бог не кличе до нього всіх людей... Чи правда, що дівчина мусить багато перетерпіти і перестраждати, щоб стати монахинею?

Запитально поглянули на нього її темні очі.

Вогонь освітив його старче чоло та прямий ніс, червоні відблиски заблукали по вольовому підборідді та ніжних, майже жіночих вустах.

- Так, дитино. Наш добрий Господь до чернечого стану кличе не всіх, а тільки тих, кого сам у своїй премудрості вибере. Христос казав: «Не ви мене вибрали, а Я - вас». Щасливі ті, кого вибере Господь, але їм доведеться багато страждати у монашому стані...

- Чому ж Господь дає страждання своїм обранцям, це ж улюбленці Бога?! Він їх дуже любить?!

Священик схилив голову і мовчав.

Навколо вже було темно, сад спокійно дихав у нічному сні. Десь далеко у лісі скрикнув птах. Вогонь став меншати і поволі пригасати, тільки міріади червоних зірок таємниче блимали у пітьмі, немов серця тих, хто обраний Богом...

- Послухай одну історію, моя дитино, і ти зрозумієш, як має терпіти обранка Божа:

- Десь далеко-далеко, над морем була скеля. Вона гордо виставляла до великого синього моря свої міцні кам'яні груди. Над нею кружляли білі чайки, а внизу, коло порослих густим зеленим мохом ніг, покірно і тихо стелилися прозорі хвилі. Щоранку вона радісно зустрічала вмите морем сонце, а ввечері проводжала його аж ген, далеко, за обрій. Високо-високо, на самій вершині, втомлене сонце складало їй свій останній вечірній поцілунок... Тоді наступали смарагдові сутінки і наставала велика тиша.

Але не завжди було так спокійно. Часом з моря зривався бурхливий, холодний вітер; великі хвилі на горизонті ставали чорними, неначе налиті свинцем, з страхітливим ревом вони люто кидалися на скелю, немов хотіли розтрощити її міцні груди. Тоді вона ставала вся чорна і мокра, освітлена спалахами блискавиць, вилискувала холодною сталлю у важкому двобою. Гу-гу-гу!!! - завивав вітер на самій її вершині, а внизу, біля її стіп, бушувало біле шумовиння розлючених, немов тисячі гадюк, хвиль, вириваючи з берега пісок, наносило туди химерне плетиво темно-зелених водоростей.

Над ранок, коли ця нічна буря вщухала, заколисана теплою ласкою невтомного сонця і ніжними пестощами прозорих хвильок, скеля змучена і знесилена тихо спала. Поряд із нею дрімали її сестри-скелі, які разом

із нею щоранку радісно зустрічали сонце і щовечора тужливо проводжали його. Їм було гарно... І, здавалось, що так буде вічно, без кінця.

Але одного дня з'явилася людина. Це був високий стрункий Юнак з великими таємничими очима. Він довго ходив берегом і уважно приглядався до скель. До неї він проявив особливу увагу: оглядав кожен її бік, сміливо вилазив аж на саму вершину, обмацував всі її виступи, щось допитливо і довго постукував... Та й пішов.

Наступного дня приїхала автомашина з дивним устаткуванням, появився знайомий Юнак та з ним інші люди. Ця машина своїми гострими ножами почала скажено впиватися у міцні кам'яні груди скелі.

- Ох! Який жах! Як страхітливо болить! - заволала скеля. Різкі крики роздирали повітря. Сполохані білі чайки неспокійно кружляли над нею.

- Ні море, ні вітер, ні хвилі не здолали мене, а ти, мій Мучителю, розриваєш мої груди і краєш моє серце, - стогнала вона і квилила, немов зранена птаха, тріпотіла і здригалася від кожного холодного дотику немилосердного і жорстокого металу. Вона не могла повірити, що є в світі щось міцніше і твердіше за неї. Але ніхто не знав, що за цією твердістю вона скривала своє ніжне і чуйне серце...

Від страшного, неймовірного болю їй потемніло в очах.

Сильний удар чогось дуже гострого і твердого пробудив її свідомість і скеля побачила, що знаходиться в якійсь майстерні, а знайомий Юнак немилосердно і щосили б'є гострим долотом та важким молотом її в груди.

- О, мій Мучителю! Що ти від мене хочеш?! Чим я завинила перед тобою, що ти мене так б'єш?! Чому так тяжко з мене знущаєшся?! - в розпачі щосили кричала скеля. Сотні ударів посипались на неї, - навколо відскакували тисячі великих і малих шматків її самої, її нестерпного болю... Часом сипались снопи іскор і над нею підносився сірий пил німого плачу і горя...

- О, горе! О, нещастя! За які провини таке страхітливе страждання випало мені?! О, Боже! Зупини немилосердну руку мого Мучителя! - вигукувала, замираючи від нестерпного болю, скеля.

Таке пекло було щодня і тривало до вечора. Коли смеркало, Мучитель, спітнілий і знесилений відкладав знаряддя мук і відходив. Тоді скеля самотньо плакала німим плачем і знеможена засинала.

І снилось їй тихе та спокійне море, любі сині хвильки, що покірно і ласкаво туляться їй до ніг, ніжно-рожевий схід сонця і білі чайки, що кружляють над нею, м'яке шумовиння та химерне плетиво темно-зелених водоростей. І знову вона з тугою сумно проводжала світло, і воно востаннє стомлено цілувало її вершину...

- О, як повернути час?! Як повернути те, що втрачене?! Які щасливі мої сестри-скелі там, на далекому морському березі, скупані синім морем і зігріті сонцем! А яка нещасна я! Яка нещасна моя доля! - тужила і стогнала вона крізь сон.

А на ранок розпочиналась страшна мука незліченних ударів; гостре вістря немилосердно врізалося в груди і ранило її м'яке серце. Так без кінця і краю.

Минав час, йшли дні, і скелі здавалось, що вона помирає...

Та одного дня скеля відчула, що сталося щось незвичне. Мучитель, якого вона так сильно ненавиділа, немов почув її крик і стогони, - став делікатніший; його удари стали легшими та менше болючими. Він тепер не бив так часто і сильно, як колись, а довго стояв і дивився на неї. Щоразу Мучитель ставав менш жорстоким; він уважно і пильно пробирався у всі її закутинки та шліфував і полірував все її тіло.

Якось його довго не було, а коли він прийшов пізно ввечері, то вперше промовив до неї своє людське слово: «О, яка ж ти гарна, моя чарівна Мадонно!»

- ...?!

Скеля завмерла.

- Чому він називає мене Мадонною?! - подумала вона. Та раптом юнак став ніжно-ніжно, тільки самими пучками пальців гладити її тіло, а наприкінці поцілував... Скеля стрепенулась від несподіванки.

- Який палкий цей людський поцілунок! Це ж перший поцілунок у моєму житті, ніхто мене ще не цілував! О, Господи, він любить мене! - радісно, повна щастя, вигукувала скеля!

Кожного дня він приходив до неї. Довго-довго стояв і дивився на неї, а потім ніжно і ласкаво шепотів: «О, моя прекрасна Мадонно!» Кожного разу вона завмирала від щастя і захоплення. Наприкінці він завіз її у великий зал, де вона із здивуванням побачила багато прегарних скульптур та людей, що з цікавістю ходили і оглядали це все, але найдовше всі затримувались біля неї... Всі захоплювалися:

- О, яка краса! Який шедевр! Яка чудова Мадонна!

Це дуже дивувало скелю:

- Чому люди звуть мене Мадонною?!

Та найбільше потрясло її те, що вона побачила у далекому дзеркалі: на неї дивилася із дзеркала біла, як сніг, ангельської вроди прекрасна Мадонна.

- Невже це я ?! О, яке чудо! Яка краса! Ось кого з мене зробив мій любий Юнак! - з радісним тремтінням вигукнула вона.

Коли настав вечір, і люди розійшлися, прийшов Він. Сів навпроти. Довго-довго з великою любов'ю та ласкою дивився на кам'яну скульптуру Мадонни. І вона разом зі страхом та солодким трепетом відчула, як у її жилах розливається дивне тепло, як її руки, груди - ціле тіло стає легким, ніби чайка у небі, як твердий камінь перетворюється у теплу плоть і щось неймовірно велике, гаряче раптом застукотіло, заспівало у грудях:

- Серце! Невже то моє Серце?! О, як воно кинулося на Його голос:

- Ходи до мене, моя доню...

І Мадонна, повна переляку, що мусить ступати по землі, як людина, зробила до Нього свій перший крок - і впала навколішки перед Ним, і зашепотіла Молитву Любові до свого Творця.

...А довгими і темними ночами їй, щасливій, снилося синє-синє море, білі чайки і гаряче сонце. Та скелі-сестри, які, як і колись, стояли порослі густим зеленим мохом, темні, лискучі та мокрі від хвиль. Вони не знали... що їх сестра вже стала Мадонною.

Священик замовк. А коли подивився на дівчину, то побачив на її очах сльози.

- Ти плачеш, моя дитино? - промовив він ніжно та тихо.

- Так! Отче! Я плачу, але від радості, що скеля стала Мадонною. Я все зрозуміла: цей Скульптор, - то Господь! То Він вибирає із всіх людей одну, щоб створити її Мадонною.

- Так, дитино! Бог - Найталановитіший Скульптор. Він вибирає із всіх дівчат світу своїх улюбленок і вчиняє їх своїми монахинями - святими земними Мадоннами.

...Вогонь уже погас, лише місцями спалахував червоно-золотими іскорками, немов таємничими серцями тих, кого обрав Господь. Невдовзі погасла остання іскорка і пішов легенький димок, який завис над гарячим багаттям і своїми обрисами нагадував білу постать Мадонни...

СКАРГА МАЛЕНЬКОГО ІСУСА

Чарівна весна цвіла в Назареті. Пречиста Діва порядкувала на кухні й хотіла післати маленького Ісуса по воду. Та десь його не було. Отож вийшла Марія на город, щоб пошукати любого сина і там почула сумний плач дитини. Це плакав Ісус. Сидів на лавочці, а з його синіх оченят спливали перлові сльози.

- Чому плачеш, мій голубчику?, - запитала ніжно мама Марія.
- Що тебе болить?

Ісус нічого не відповідає, тільки ручкою показує на грядочки квітів, що мали вигляд трьох однакових сердець. Через хвилину його Божі уста зашепотіли:

- Ти знаєш, мамусю, що я з однаковою любов'ю доглядаю і підливаю всі три грядочки. А тепер подивися на них! На одній красуються і цвітуть квіточки, на другій теж зійшли квіти, хоч серед них бачу і бур'ян. Але я дам собі раду, виполю бур'ян. Та подивися ще на третю. Ні одна зернина там не зійшла... і тому я так сумую і плачу.

Ці три грядочки - то наші серця. У них Ісус через діяння Святого Духа засаджує чарівні квіти чеснот.

- Чи ці квіти приймаються у твоєму серці?
- А може ти є причиною Ісусового смутку?

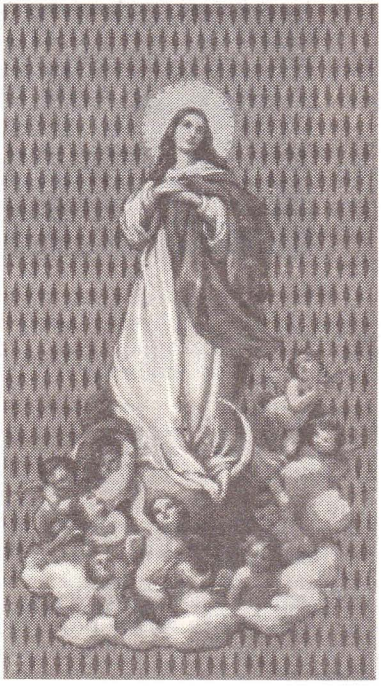

НАША МАТІНКА

Сяє зіронька чудова
Найясніша серед зір.
Діва чиста й прехороша
-Королева синіх гір.
Місяць під її ногами.
Сонце Діву одягло.
Зір 12 там яскравих
Увінчали їй чоло.
То - Марія, наша Мати,
Мати Господа Христа
Повна ласки й благодати
Із небес до нас зійшла.
Божий люд благословляє,
Розливає скрізь любов.
Грішний світ напоминає,
Всіх бере під свій покров.
Божій Матінці пошана,
Щира вдяка і любов,
Щоб Вона нас всіх з'єднала
Під Христову хоругов.

КРОСВОРД

***Щоб прочитати** правильно слово по горизонталі слід правильно відповісти на вісім питань по вертикалі.*

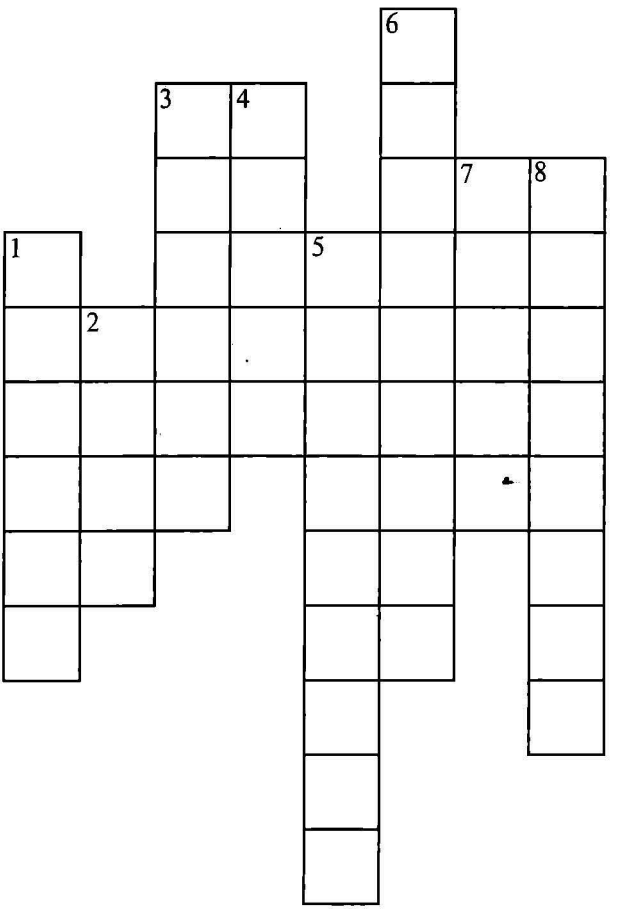

1. Напишіть одним словом вислів: "Хваліть Господа".
2. Хто вперше відправив Службу Божу?
3. Що здійснюється під час Служби Божої?
4. Яку молитву ми відмовляємо під час відправи?
5. Що нас найбільше з'єднує з Ісусом?
6. Через що промовляє до нас Ісус Христос?
7. Яким словом закінчується більшість молитов?
8. Хто може відправляти Службу Божу?

Склала Наталія Богуш

СЛУЖИТИ УКРАЇНІ МОЛИТВОЮ

Монахи св. Василія Великого живуть, моляться і працюють в багатьох країнах світу, згуртовані в Провінціях, Містопровінціях, чи Делегатурах. Всі разом творять один Василіянський Чин.

Невелика василіянська спільнота живе також в Польщі. Двадцять кількох монахів, які мешкають в чотирьох монастирях творять Містопровінцію під проводом Містопротоігумена. Члени цієї спільноти, це греко-католики, українці, які походять з наших родин, що проживають на території Польщі. Монахи працюють в душпастирстві, займаються вихованням молоді, та молодого монашого доросту і то не лише з Польщі, але також з України, Румунії і Словаччини. Монахи-брати мають можливість доповняти знання в різних ділянках, а опісля підняти монаше служіння.

Спільнота наша приймає кандидатів з Польщі, а також з України. Умовиною є бажання служити Богові в монашому стані як брат, чи священик-монах. Тим які відважилибся вступити до Василіянського Чину в Польщі, запевнюємо монашу формацію, та священичий вишкіл, а опісля працю серед наших вірних в Польщі.

Зацікавлених можливістю вступити до нашої монашої спільноти в Польщі, просимо писати на адресу:

Prowincjał Zakonu
Ojców Bayzlianów
ul. Miodowa 16
00-246 Warszawa